

special a primei și ultimei mișcări. Punctul forte al variantei interpretative propuse de Sergio Tiempo a fost reprezentat de mișcarea mediană a Concertului, în care pianistul a găsit acele modalități expresive prin care a subliniat melopeea construită pe o succesiune de fraze ample dar sinuoase, dar și caracterul meditativ al acesteia.

Partea a doua a seriei a adus în fața publicului poate cel mai revoluționar și vizionar opus simfonic beethovenian, *Simfonia a IX-a*, „*Oda bucuriei*” prima lucrare de această factură în care a pătruns vocea umană și partitura care aruncă o privire către viitor anticipând unele dintre particularitățile ce vor domina stilul romantic. Avându-l la pupitru pe Domingo Hindoyan, Orchestra Română de Tineret a prezentat o variantă a capodoperei lui Beethoven în care, deși au existat unele inexactități intonaționale la partida suflătorilor de alamă, am putut remarca energia și virtuozitatea Scherzo-ului din partea a II-a, versatilitatea frazării orchestrei din partea a III-a și mai ales complexitatea mișcării finale, unde corul și cvartetul de soliști s-au alăturat restului aparatului orchestral pentru a adăuga semnificațiilor muzicii și pe cele ale textului poetic al lui Friedrich Schiller într-un final apoteotic în care Beethoven lasă posterității un mesaj de unitate între oameni și între popoarele europene. De altfel, considerată de mulți a fi o veritabilă simfonie în simfonie, ultima parte a celui mai impresionant opus simfonic beethovenian a evidențiat experiența de dirijor de operă a lui Domingo Garcia Hindoyan, ce i-a permis să conducă cu fermitate un complex aparat interpretativ, în care Corul Filarmonicii „George Enescu”, foarte bine pregătit de Iosif Ion Prunner și cei patru soliști – soprana Anna Samuil, mezzosoprana Roxana Constantinescu, tenorul Stefan Vinke și baritonul Daniel Boaz – au avut apariții eficiente și bine dozate.

Deși poate că în anumite momente comunicarea dintre dirijor și ansamblul simfonic nu s-a aflat la cel mai înalt nivel, putem afirma totuși că Orchestra Română de Tineret a oferit o seară de bună calitate artistică, după cum ne-a obișnuit deja în aparițiile precedente, publicul putându-se bucura de trăiri beethoveniene...mai mult sau mai puțin convingătoare.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Anne-Sophie Mutter și Pittsburgh Symphony Orchestra - artiștii absoluți

Chiar de la anunțarea programului ediției 2017 a Festivalului Internațional George Enescu, unul dintre punctele de atracție l-a reprezentat concertul susținut la București de celebra violonistă de origine germană Anne-Sophie Mutter. Cu un debut fulminant la doar 13 ani, Anne-Sophie Mutter este

astăzi una dintre cele mai apreciate personalități ale violonisticii mondiale, susținând concerte peste tot în lume și abordând în interpretări seducătoare și convingătoare atât marile opusuri concertistice din repertoriul clasic și romantic dedicat viorii cât și partituri din domeniul muzicii contemporane, unele dintre acestea fiindu-i explicit dedicate.

Aflată în momentul deplinei maturități artistice, Anne-Sophie Mutter a fost așteptată cu mare interes de publicul român dornic de a o vedea interpretând *Concertul pentru vioară și orchestră* de Antonin Dvorak într-o veritabilă demonstrație de artă interpretativă alături de Pittsburgh Symphony Orchestra, ansamblu american de marcă, la pupitru căruia s-a aflat unul dintre apreciații dirijori ai momentului, Manfred Honeck. În consecință, în această seară de 8 septembrie, nu a mai fost o surpriză că Sala Mare a Palatului a devenit un spațiu în care locurile au fost ocupate la capacitate maximă de cei veniți să o aplaude pe violonista germană.

Seara a debutat mai întâi cu *Uvertura de concert „pe teme în caracter popular românesc”* de George Enescu, prezentată de Pittsburgh Symphony Orchestra și Manfred Honeck într-o versiune desfășurată într-un tempo susținut ce sugera parcă ideea unei rememorări sonore succinte a vieții marelui compozitor, în care, asemenea Suitei a III-a Săteasca sau Suitei Impresii din copilărie pentru vioară și pian, apar melodii și motive ritmice enesciene dar create în caracter popular românesc. De asemenea, varianta adusă în fața publicului de Manfred Honeck surprinde rafinamentul orchestrației și o anumită notă de tragism a expresiei finalului ce oglindește suferința și resemnarea compozitorului aflat departe de țara natală fără speranța de a mai reveni vreodată pe plaiurile natale.

Momentul mult așteptat al întâlnirii cu Anne-Sophie Mutter a sosit odată cu primele acorduri ale introducerii din *Concertul pentru vioară și orchestră* de Antonin Dvorak, publicul fiind invitat astfel în fascinanta lume sonoră a celei de-a doua jumătăți a secolului al XIX-lea. Apariția propriu-zisă a solistului în discursul muzical a marcat debutul unei veritabile demonstrații de interpretare violonistică în care Anne-Sophie Mutter a strălucit într-o diversitate de ipostaze expresive. A fost virtuozul absolut în prima parte, unde tehnica sa desăvârșită a ieșit în evidență în pasajele de mare dificultate ce au presupus treceri succesive dintr-un registru într-altul al instrumentului până spre cel acut, apoi artistul romantic, sensibil, emoțional, în mișcarea mediană, unde a impresionat prin sunetul cald, calitatea vibrato-ului și valorificarea maximală a diverselor nuanțe, momentele de pianissimo fiind cele mai spectaculoase prin atmosfera creată. În ultima parte a Concertului, Anne-Sophie Mutter a redevenit imaginea aproape ideală a virtuozului, de această dată, pasajelor de mare tehnicitate alăturându-li-se momentele de exuberanță ce capătă un anumit

caracter dansant, provenit din originea melodiilor utilizate de Dvorak. Un element de mare importanță în ceea ce s-a dovedit a fi un real succes, l-a constituit excelența comunicare dintre solist și dirijorul Manfred Honeck, cel care a știut să creeze acele spații necesare protagonistului pentru a se evidenția într-un discurs muzical complex, în care nu de puține ori vioara solo devine parte a ansamblului orchestral, având chiar mici momente unde lasă primul planul altor instrumente.

Dacă prima jumătate a seriei i-a aparținut fără îndoială violonistei Anne-Sophie Mutter, cea de-a doua a reprezentat probabil momentul apoteotic al prezenței Pittsburgh Symphony Orchestra la București sub bagheta lui Manfred Honeck.

Pittsburgh Symphony Orchestra, dirijor Manfred Honeck, Anne-Sophie Mutter (vioară)

foto: Loredana Baltazar

Alegând să interpreteze *Simfonia I în Re major „Titanul”* de Gustav Mahler, artiștii de peste Ocean au propus publicului român întâlnirea cu un opus pe care l-a mai auzit și care marchează în istoria muzicii revenirea în prim-plan a genului simfonic. De această dată însă, cei aflați în sală au putut audia una dintre cele mai bune versiuni ale opusului mahlerian prezentate în ultimii ani în sălile de concert din țara noastră, sunetul celor de la Pittsburgh Symphony Orchestra fiind amplu, precis și bine dozat în diversele contexte expresive de pe parcursul partiturii. Încă din debutul simfoniei, în care Mahler face aluzie la una dintre temele Simfoniei a IX-a de Beethoven (de aici și titlul dat lucrării de exegeții creației lui Mahler), Manfred Honeck a impus o rigoare interpretativă de cel mai înalt nivel ce a permis ansamblului să evidențieze toate momentele semnificative ale amplei simfonii. Astfel, am putut aprecia vigoarea și robustețea primei părți, luminozitatea și optimismul mișcării a doua în care au fost foarte bine reliefate aluziile la vals și la Ländler, genuri populare la sfârșitul secolului al XIX-lea, ironia, sarcasmul și tragicul părții a III-a unde Manfred Honeck a punctat alternanța dintre atmosfera unui caricatural marș funebru creat pe tema celebrului canon Frere Jacques și cea a temei provenite din muzica klezmer, ce sugerează deopotrivă anumite aluzii ironice ale compozitorului la originea sa evreiască și pe de alta dorința acestuia de a valorifica elemente folclorice din diverse zone geografice, completată de citarea melodiei principale a unuia dintre liedurile din ciclul Cântecul ucenicului pribeag. Ultima parte a fost și cea mai intensă din punct de vedere expresiv, cantilena instrumentelor de coarde succedându-se într-un superb dialog sonor cu tema marțială a suflătorilor într-un discurs muzical unde Manfred Honeck a dozat perfect bogăția de nuanțe și culori timbrale propusă de partitură. De altfel, versiunea primei simfonii mahleriene prezentată de Pittsburgh Symphony Orchestra a impresionat tocmai prin calitatea sonorității ansamblului și acuratețea intonațională, momentul solo al partidei cornilor din finalul lucrării fiind unul memorabil în acest sens.

La capătul unei serii în care ne-am bucurat de prezența unor muzicieni de primă mărime, putem nota, așadar, că Pittsburgh Symphony Orchestra, Manfred Honeck și Anne-Sophie Mutter au confirmat încă o dată statutul dor de artiști absoluți, concertul, de o calitate cu totul deosebită, având toate șansele de a se înscrie în lista momentelor memorabile din cadrul ediției din 2017 a Festivalului Internațional George Enescu.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Münchner Philharmoniker

Sub bagheta magnificului dirijor rus Valery Gergiev, celebra Münchner Philharmoniker (1893) a interpretat - duminică 10 septembrie a.c., la Sala Mare a Palatului un concert extraordinar, cu lucrări de referință din muzica românească și universală: *Simfonia I în Mi bemol Major op.13* de George Enescu, *Concertul nr. 1 în la minor pentru violoncel și orchestră, op. 33* de Camille Saint-Saëns și *Suita simfonică Scheherazade, op. 35* de Nikolai Rimski-Korsakov. Din 2015 Valery Gergiev este dirijor permanent al Münchner Philharmoniker, având în palmares celebre orchestre din lume (directorul companiei de operă Mariinsky Theater St. Petersburg, Bavarian State Opera, San Francisco Opera, Rotterdam Philharmonic Orchestra, Metropolitan Opera, London Symphony Orchestra - succedându-l pe Sir Colin Davis, etc.) și în diferite Festivaluri. Din Programul Orchestrei din München, cităm: ... *Celibidache a creat un sunet unic pentru orchestră ... a ridicat orchestra la cele mai*

înalte standarde ale lumii ... (1979). Filarmonica germană, sub bagheta lui Valery Gergiev, a interpretat magistral lucrarea plină de contraste romantice a lui George Enescu, *Simfonia I în Mi bemol Major op.13* (1905). În continuă mișcare sonoră, cu acorduri complexe, prin cromatisme descendente - lumini și umbre, se pornește de la o temă eroică expusă la unison, cu trei motive, în partea întâi (formă de sonată). Partea a doua (formă de lied) aduce un contrast: lirism și poezie, duioșie și calmă resemnare, pasiune arzătoare dar și motive fatidice, care înfioară. Secțiunea finală (în formă de sonată) este asemănătoare celei de început. Cu diferența primei teme, este construită pe un grup de elemente bine conturate - șiruri la unison pe un fundal aproape permanent, peste care se enunță melodia - pe triolete, la alamă - tromboni, etc., dilatându-se în timp, în mai multe perioade. Fiecare mișcare este în metamorfozare. Acorduri wagneriene și colorit berliozian formează un ison pentru o doină, cântată de flaut ... Simfonia a fost interpretată magistral, dirijorul conturând, cu o rară măiestrie, elementele de construcție și susținere sonoră, de la o adiere ușoară de vânt la "cataclisme" sonore, prezentând publicului una dintre cele mai reușite interpretări enesciene din

ultimii ani! A doua lucrare, de influență romantică de incontestabilă frumusețe, a fost *Concertul nr. 1 în la minor pentru violoncel și orchestră op. 33* (1872) de Camille Saint-Saëns. Solistul concertului a fost tânărul violoncelist Andrei / Ioniță (1994, București), câștigător al unor valoroase concursuri internaționale: *David Popper, Aram Khachaturian și Piotr Ilici Ciaikovski*, care i-au deschis oportunitatea solistică internațională. Cântă pe un violoncel *Giovanni Battista Rogeri*, 1671, împrumutat de German Foundation for Musical Life. Camille Saint-Saëns concepe aici o nouă formă de concert: cele trei părți să fie structurate într-una singură - concert "fluviu". Începe - neobișnuit față de uzualul clasic, prin enunțarea - pe o pedală, a temei principale chiar de solist, după care se continuă traviul (sonată clasică). Partea a doua, cu o deschidere turbulentă, continuă într-un *Menuet* neoclasic, urmat de o *Cadenza*. Partea finală cuprinde o reexpunere a materialului din prima mișcare, cu o încheiere ce aduce o nouă idee la violoncel. Compozitorul a dat solistului strălucire și virtuozitate, chiar dacă opusul este deosebit de solicitant. Concertul a devenit favorit în palmaresul marilor violonceliști. Reamintim faptul că George Enescu cânta cu plăcere la violoncel - mai rar în public, și acest concert, alături de cel al lui Edouard Lalo și Robert Schumann. Andrei Ioniță ne-a convins, în versiunea sa, că a găsit expresia adecvată interpretării cu rafinament și măiestrie, virtuozitate și exuberanță, farmec și temperament, transmitând vibrația și autenticitatea specifică marelui compozitor francez. La bis, interpretul a cântat cu același temperament romantic, *Lebăda* aceluiași compozitor, acompaniat cu multă sensibilitate la